

Čís. 15541.

K §§ 914, 1413 obč. zák.

Zavázal-li se dlužník, že za účelem kontroly svého závazku odebrati zboží poskytne oprávněnému možnost přesvědčiti se o množství a druhu rozprodaného zboží a maří-li tuto možnost, může oprávněný žádati, aby dlužník plnil svou povinnost jiným přiměřeným způsobem.

(Rozh. ze dne 27. října 1936, R II 1050/34.)

Žalovaný dluhoval žalující značnou, již splatnou částku za dodané zboží. Při jednání o zaplacení tohoto dluhu se strany dohodly tak, že žalující těžířstvo povolilo žalovanému splátky, začez se žalovaný zavázal celou svou potřebu koksu a 50% své veškeré potřeby uhlí v době od 1. října 1932 až do konce roku 1933 kupovati u žalujícího těžířstva. Aby žalující byla dána možnost kontrolovati, zdali žalovaný toto dojednání dodržuje, bylo umluveno, že těžířstvo jest oprávněno nahlížeti do tak zvaných rabatních listin Severní dráhy a do seznamu »denní práce«, které vedl žalovaný. Ohledně seznamu »denní práce« měla žalující právo nahlížeti jen do rubrik o množství a druhu uhlí a koksu koupeného. Ze seznamu »denní práce« není zřejmé, jaké množství uhlí a koksu koupil žalovaný a žalovaný také od začátku roku 1933 ve vedení seznamu »denní práce« nepokračuje a zdráhá se podati účet o množství a druhu uhlí a koksu rozprodaného od 1. ledna 1933 do 31. prosince 1933. Žalující domáhá se proto výroku, že jest žalovaný povinen podati žalujícímu těžířstvu účet o tom, které množství a druhy uhlí a koksu ve svém podniku ode dne 1. ledna 1933 do 31. prosince 1933 rozprodal. N i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jest sice dáti za pravdu žalovanému, že ustanovení čl. 279 obch. zák. nedopadá, jelikož tu nejde o zvyklosti a obyčeje platící v obchodním styku. Z nesprávné citace tohoto článku odvolacím soudem však neplyne nesprávnost jeho právního posudku, poněvadž odvolací soud správně se dovolával zásady o víře a věrnosti v obchodních stycích dovozuje, že žalující strana nemůže býti zbavena ujednaného práva kontroly tím, že žalovaný přestal vésti záznam »denní práce«; nesejde proto na tom, že aplikací této zásady nepřiléhavě odůvodnil ustanovením čl. 279 obch. zák. Dovolává-li se žalovaný toho, že zmaření plnění mohlo by míti za právní následek jen povinnost hraditi škodu ve smyslu §§ 1293 a násl. obč. zák., přehlíží, že možnost uplatniti nárok na náhradu škody sama o sobě nevylučuje právo věřitele žádati plnění smlouvy. Vytýká-li však, že v žalobním žádání jde o nepřípustnou změnu smluvního plnění, dlužno právní vývody nižších soudů doplniti takto: »Žalující strana uplatňuje vyjevovací povinnost žalovaného stanovenou za účelem zajištění a kontroly závazku odběru zboží na základě úmluvy ze dne 20.

srpna 1932. Podstatou této vyjevovací povinnosti je, aby žalovaný poskytnul žalující straně data a doklady o množství a druhu uhlí a koksu rozprodaného ve svém podniku. Nedá-li se toto právo vykonati způsobem v úmluvě určeným, t. j. seznamem »denní práce«, a vězí-li příčina toho v počínání žalovaného, má žalující strana právo žádati, aby žalovaný svou vyjevovací povinnost plnil jiným přiměřeným způsobem. Nejde na tom, přestal-li žalovaný vésti tento seznam úmyslně, aby zmařil právo žalující strany, ani na tom, jaké jiné pohnutky ho při tom vedly — ohledy prý na vyúčtování pro berní správu —, rozhoduje jen, že příčina nedostatku seznamu »denní práce« vězí v počínání žalovaného. Podle skutkového zjištění nižších soudů je tento případ dán. Rozhodnutí čís. 3588 Sb. n. s., kterého se žalovaný dovolává, sem nedopadá ani při nejširším pojetí analogie.

Čís. 15542.

I. Treťou osobou v smysle § 36 (4) zák. čís. 100/1931 Sb. z. a n. je každá osoba, rozdielna od sťažovateľa.

II. Nie je prípustný rekurz arendátora nezletilcovho pozemku proti súdnemu rozhodnutiu, ktorým arenda nebola schválená.

(Rozh. z 27. októbra 1936, R III 604/36.)

Súd I. stolice neschválil sirotským otcom mu predložené arendálne smluvy dotyčne pozemkov nezl. Anny B. Rekurný súd rekurzy sirotského otca a arendátorov pozemkov nezl. Anny B. odmietol.

Najvyšší súd rekurzu sirotského otca nevyhovel a rekurzy arendátorov pozemkov nezl. Anny B. odmietol. Dôvody: Usnesenie súdu I. stolice podľa doručky bolo sirotskému otcovi doručené dňa 5. apríla 1936, uplynula tedy pätnásťdňová rekurná lehota, stanovená v § 36, odst. 1 zákona čís. 100/1931 Sb. z. a n., dňom 20. apríla 1936 (pondelok, všedný deň). Rekurz datovaný 28. apríla 1936 a došlý súdu I. stolice dňa 29. apríla 1936, bol dotyčne tohoto sťažovateľa opozdený a rekurný súd ho preto správne odmietol.

Vývody dovolacieho rekurzu, že sťažovateľ mohol podať rekurz i po uplynutí rekurnej lehoty v smysle § 36, odst. 2 b) a 4 cit. zákona, neobstoja, lebo medzitým nadobudla z rozhodnutia práv už tretia osoba, t. j. otec nezletilej Štefan B. Podľa ustálenej judikatúry totiž v tomto ohľade je treťou osobou každá osoba rozdielna od sťažovateľa (Gl. U. čís. 5297, Sb. n. s. 1431).

V dôsledku toho dovolací rekurz sirotského otca nemohol mať úspech.

Rekurzy ostatných sťažovateľov musely byť odmietnuté ako podľa § 37 nesp. pokr. neprípustné, lebo títo sťažovatelia ako vydražiteľia neschválenej arendy pozemkov nezletilej Anny B. nie sú účastníkmi tohoto nesporného pokračovania v smysle § 6 zák. čís. 100/1931 Sb. z. a n. (Sb. n. s. čís. 6400, srovn. Úr. sb. čís. 927).